

Informacije
za zaposlene
v VIZ

OPAZIM IN UKREPAM

Kako ravnati ob sumu,
da otrok doživlja
nasilje v družini?

**DRUŠTVO ZA
NENASILNO
KOMUNIKACIJO**
association
for nonviolent
communication

NASLOV: Opazim in ukrepam. Informacije za zaposlene v VIZ.

AVTORICE: sodelavke Društva za nenasilno komunikacijo

OBLIKOVANJE: Tjaša Hrovat

IZDAJATELJ: Društvo za nenasilno komunikacijo

KRAJ IN LETO IZIDA: Ljubljana, 2023

TISK: R-tisk

NAKLADA: 1500 izvodov

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

343.62-053.2
373-057.11(035)

OPAZIM in ukrepam : informacije za zaposlene v VIZ / [avtorice sodelavke Društva za nenasilno komunikacijo]. - Ljubljana : Društvo za nenasilno komunikacijo, 2023

ISBN 978-961-96009-1-7
COBISS.SI-ID 171323139

NAJPOGOSTEJŠI ZADRŽKI ...

Ni mi prijetno
prevzeti pobude in
obvestiti pristojne
institucije.

Ali res moram
prijaviti?

Se bo nasilje nad
otrokom
stopnjevalo, če
podam prijavo?

Nočem se vmešavati.

... IN ODGOVORI NANJE

●
Prijava je pogosto edina
pot za zaščito otroka in
ustavitev nasilja.

●
Otrok potrebuje izkušnjo,
da odrasli poskrbijo zanj.

●
Včasih je težko narediti,
kar je prav, a prijava
suma nasilja je
odgovornost in dolžnost
odraslih,
ki delamo z otroki.

NAJPOGOSTEJŠI ZADRŽKI ...

Težko mi je, ker
starše poznam.

Kaj, če se bo vsem
zdelo, da pretiravam?

Kako bo moja prijava
nasilja vplivala na
sodelovanje s starši?

Me bodo sodelavke_ci
podprle_i?

Kaj, če me bodo
starši tožili?

... IN ODGOVORI NANJE

Jeza staršev je možen odziv. A zaradi našega nelagodja ob jezi staršev ne smemo spregledati nevarnosti, ki morda grozi otroku.

Če nimate podpore drugih zaposlenih ali če nasprotujejo vaši odločitvi glede prijave, se lahko za podporo in posvet obrnete na nevladne organizacije, ki delujemo na tem področju.

Če ravnate v skladu z zakonom, starši s tožbo ali ovadbo ne morejo uspeti.

ALI SE BO SPLOH KAJ ZGODILO, ČE PRIJAVIM NASILJE?

Za nasilje ni hitrih in enostavnih rešitev. Lahko se zdi, da gre vse skupaj prepočasi ali da se ne zgodi nič. A se.

Pri CSD se za obravnavanje nasilja v družini ustanovi multidisciplinarni tim, na katerega so vabljeni tudi predstavniki in predstavnice VIZ.

CSD lahko napoti starše oz. osebo, ki povzroča nasilje do otroka, v ustrezne socialnovarstvene, izobraževalne, psihosocialne ali zdravstvene programe.

Center za socialno delo (CSD) po uradni dolžnosti sproži postopek ugotavljanja ogroženosti otroka.

CSD spremlja družino.

Odvzem otroka staršem je zelo redek ukrep, ki se izvede le ob hudi ogroženosti otroka in majhni možnosti, da bo starš spremenil svoje škodljivo vedenje.

Vedenja otroka, ki lahko kažejo na to, da doživlja nasilje v družini:

NA KAJ NAJ BOM POZORNA_EN?

Ima težave pri upoštevanju meja in postavljanju meja drugim.

Ob svojih napakah in napakah drugih otrok pričakuje stroge (in včasih) nasilne kazni.

Vede se provokativno ali se na provokacije odzove s fizičnim in/ali psihičnim nasiljem.

Je zelo utrujen, plašen, potr.

Zapira se vase ali se »lepi« na druge, zamrzne ob izpostavljenosti; ponižuje in zasmehuje ter se vede klovnovsko.

Izraža pretirano skrb za starše, brate ali sestre.

Izogiba se pogovoru o družini.

Izraža veliko stisko in strah, ko naredi napako ali dobi slabo oceno, ali pa se vede nenavadno brezbržno.

Je zelo občutljiv, če se ga kdo dotakne. Pritožuje se zaradi telesnih bolečin.

Pove, da njega ali koga drugega v družini odrasli fizično kaznuje, besedno ponižuje ali se ga dotika na neprimerne načine.

OTROK, KI JE ŽRTEV FIZIČNEGA NASILJA

Za več informacij si preberite priročnik [Nasilje nad otroki. Strokovne smernice za delo z otroki, ki doživljajo zanemarjanje in/ali nasilje.](#)

Otroci, ki so neposredne žrtve fizičnega nasilja, poškodbe pogosto skrivajo pod obleko ali s tatuji in barvanjem kože. Poškodbe so lahko na več mestih hkrati. Bodite pozorni na videz poškodb, na primer modrice v obliki prstov ali predmeta, ter na opekline in ugrize. Še posebej bodite pozorni, če otrok ne zna pojasniti in mu je neprijetno, ko ga sprašujete o poškodbah. Včasih otrok o nastanku poškodbe poroča nenavadno natančno, a preusmeri pozornost in se izmika odgovoru, ko mu postavimo dodatna vprašanja.

KAKO NAJ SE POGOVARJAM Z OTROKOM, ZA KATEREGA SE MI ZDI, DA JE ŽRTEV NASILJA?

Pokažite mu, da ga jemljete resno, mu verjamete in ste pripravljeni poslušati, karkoli želi povedati.

To kar si povedal_a, je zelo pomembno. Mi lahko poveš še kaj o tem?

Ti je v redu, da zdaj govoriva o tem ali bi raje med odmorom?

Povejte mu, da za nasilje ni odgovoren, ne glede na to, kaj je rekel ali naredil.

Ni tvoja odgovornost, če je nekdo nasilen do tebe. On_a se mora naučiti ravnati drugače.

Prav je, da si povedal_a, kaj doživljaš.

Povejte mu, da je nasilje nedopustno in da je dolžnost odraslih, da ga zaščitijo.

Otrok si in včasih se ne moreš zaščititi sam. Pri tem ti moramo pomagati odrasli. Nihče ti ne sme početi česa takega.

Podprite ga, da govori o sebi in svojih izkušnjah.

Zelo pogumno je spregovoriti o težkih stvareh.

Pripravljen_a sem slišati karkoli.

KAKO NAJ SE POGOVARJAM Z OTROKOM, ZA KATEREGA SE MI ZDI, DA JE ŽRTEV NASILJA?

Dovolite mu, da čuti, kar čuti, in ne skušajte spreminjati njegovih občutkov, tudi če jih težko sprejmete.

Verjamem ti, ko praviš, da čutiš žalost/sovrastvo/jezo/strah. Pravico imaš, da čutiš, karkoli čutiš.

Kaj ti pomaga, kadar se tako počutiš? Kaj bi ti pomagalo zdaj?

Ne obljublajte stvari, ki jih ne morete narediti.

Če ne želiš, ne bom nikomur povedal _a tega.

Vse bo v redu, ne skrbi.

Bodite sočutni in razumevajoči, a vztrajajte pri mejah in pravilih, ki so pomembni za njegov občutek varnosti in občutek varnosti drugih ljudi.

Razmem, da si zelo razburjen_a. Kljub temu ne dovolim, da udariš in žališ druge otroke. Ti lahko pomagam, da ti bo lažje?

S svojim vedenjem in besedami mu dajte jasno sporočilo, da je dobra in vredna oseba, kljub napakam, ki jih morda naredi.

Vsi delamo napake. Tudi če si naredil_a napako, si še vedno OK človek.

Ni prav, da se kdorkoli na tvojo napako odzove z udarci ali poniževanjem.

MED ODGOVORNOSTJO IN NEMOČJO

Ko sumim, da otrok doživlja nasilje ...

KAJ JE MOJA NALOGA

KAJ NI MOJA NALOGA

- Opozoriti na sum na nasilje v skladu s Pravilnikom o obravnavi nasilja v družini za zaposlene v VIZ.
- Predati pomembne informacije službam, ki imajo pooblastila, da ukrepajo v otrokovo korist.
- Upoštevati, da moja ocena o tem, kaj je za otroka in njegovo družino najbolje, ni nujno edina ustrezna.
- Sodelovati z otrokom in z drugimi strokovnjaki ter strokovnjakinjami, ki otroku lahko pomagajo.

- Samostojno iskanje dokazov in preverjanje, ali otrok RES doživlja nasilje.
- Opraviti pogovor (o povzročanju nasilja) z odraslimi, ki nad otrokom povzročajo nasilje.
- Prevzeti nase odločitev, kaj je najbolje za otroka in njegovo družino.
- »Rešiti otroka« in v celoti prevzeti nase odgovornost za otrokovo nadaljnje življenje in varnost.

KAJ ZAHTEVA PRAVILNIK?

Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode določa, da učitelj, učiteljica ali drug delavec ali delavka VIZ, ki sumi ali izve, da otrok doživlja nasilje:

Obvesti ...

Naredi zapis ...

Sodeluje ...

Starše obvestimo o opravljeni prijavi le, če presodimo, da je to v korist otroka!

KAJ ZAHTEVA PRAVILNIK?

Delavec ali delavka VIZ ...

● Sodeluje ...

... z internim timom VIZ ter s CSD, policijo, tožilstvom in sodiščem pri zbiranju podatkov o ogroženosti otroka in načrtovanju pomoči.

● Obvesti o nasilju:

- **svetovalnega delavca_ko VIZ** ali v njegovi odsotnosti **ravnatelja_ico** ali pomočnika_ico ravnatelja_ice;
- **pristojni CSD** ali **policijo**, če gre za poškodbe otroka pri fizičnem nasilju, če gre za sum spolnega nasilja ali za hudo psihično stisko otroka zaradi nasilja v družini;
- **policijo** v primerih, ko je VIZ uradno obveščen, da je bila povzročitelju_ici nasilja **izrečena prepoved približevanja otroku** in povzročitelj_ica krši ta ukrep.

● Naredi zapis ...

... dogodka, opažanj, pridobljenih informacij ali pogovora z otrokom. V zapisu navede vse okoliščine in opažanja, iz katerih je mogoče sklepati, da se izvaja nasilje in da je otrok ogrožen. Napiše tudi, ali so po njeni_govi oceni potrebni takojšni ukrepi za zaščito otroka.

Obrazec: Zapis o nasilju nad otrokom v skladu s pravilnikom o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode

Ste v dilemi? Želite izvedeti več?

Vas zanima, kako ravnati v konkretnem primeru?

Pokličite nas ali nam pišite

01 43 44 822

031 770 120

info@drustvo-dnk.si

Obiščite našo spletno stran

<https://www.drustvo-dnk.si/>

Lahko nam sledite na spletnih omrežjih:

Facebook: <https://www.facebook.com/drustvozanenasilnokomunikacijo/>

Instagram: [drustvo_dnk](https://www.instagram.com/drustvo_dnk/)

You Tube: <https://www.youtube.com/@drustvo-dnk>

SOFINANCERJI V LETU 2023

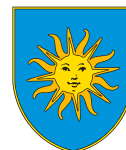
Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

Urad za mladino
Mestna občina Ljubljana

OBČINA
SEŽANA

MESTNA
OBČINA
CELJE

OBČINA **DOMŽALE**

OBČINA PIRAN
COMUNE DI PIRANO

SLOVENJ GRADEC

Občina Ankaran
Comune di Ancarano

Občina
Hrpelje-Kozina

Mestna občina
MURSKA SOBOTA

